

Sak 8/26 Klagebehandling av vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 3/Oppland 2026-2027

Sekretariatets forslag til vedtak

1. Om rettslige forhold:

Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen. Det anses at klageren har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

2. Nemndas klagebehandling:

Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvotens størrelse, jf. §§ 7 og 8 i rovviltforskriften, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, men også jf. forvaltningsloven § 17.

Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet.

Klagen tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 11.3.2026 i sak 4/26, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.

Innkomne klager

- ARV, datert 15. mars
- Ulv i hele Norge, datert 26. mars
- NOAH – for dyrs rettigheter, datert 31. mars

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven § 28 har *parter* og *andre med rettslig klageinteresse* klagerett. Klageren må ha en viss tilknytning til saken for å ha klagerett, det vil si å ha interesser av en slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta ideelle interesser de har som formål å verne om.

Sekretariatet anser at klagerne har rettslig klageinteresse i saken.

Klagefrist

Vedtaket ble lagt ut på miljøvedtaksregisteret den 13. mars. Klagene er mottatt innen klagefristen, jf. forvaltningsloven § 29.

Sekretariatet for rovviltneemnda i region 3

Hovedinnhold i klagene

Under gjengis de viktigste punktene i klagen. For fullstendig innhold vises det til klagen som er vedlagt saksframlegget.

NOAH:

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

- Ulvebestanden i Norge er kritisk truet, svært lav og viser nedadgående trend, med få familiegrupper og høy innavlsgrad. Å åpne for skadefelling truer bestandens overlevelse og strider mot nml. § 18 og Bernkonvensjonen.
- Vandring og genetisk innblanding er avgjørende for ulvens overlevelse. Skadefelling utenfor ulvesonen reduserer muligheten for innvandring og øker risikoen for at genetisk viktige ulver blir skutt.

2. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

- Ikke-letale tiltak er ikke vurdert eller forsøkt tilstrekkelig, til tross for klare krav i naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen om at slike løsninger skal prioriteres.
- Forskning viser at felling ofte er ineffektivt eller motvirker skadeforebygging, mens en rekke dokumenterte forebyggende tiltak finnes, men fremstår lite utredet i vedtaket.

3. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

- Reelle tapstall til ulv i region 3 er svært lave, og det er ingen dokumenterte reintap. En kvote på seks ulver kan ikke begrunnes når skadepotensialet er hypotetisk og historiske skadefellinger kun omfatter maks én ulv per år.
- Kravet om «kvalifisert skade» er ikke oppfylt, og vedtaket vurderer ikke skadeomfanget i tråd med Bernkonvensjonens proporsjonalitetskrav.

4. Andre viktige forhold

- Vedtaket vurderer ikke ulvens økologiske rolle eller konsekvensene av å holde bestanden kunstig lav, i strid med nml. §§ 4, 5 og Bernkonvensjonens formål.
- Prinsippet om samlet belastning er ikke vurdert, og skadefelling i yngletid kan ramme foreldredyr med små valper, i strid med viltlovens prinsipper og grunnleggende hensyn til dyrevelferd.

ARV:

1. Kvote står ikke i forhold til faktisk ulvebestand

- Norge har kun 53 registrerte ulver etter siste påviste uttak, og dagens lisens- og skadefellingskvoter er dermed uforsvarlige og uforholdsmessige.
- Bestanden ligger under det allerede lave bestandsmålet, noe som gjør at rovviltneemdene ikke lenger har vedtakskompetanse. Vedtaket må derfor anses ugyldig.

2. Skadefelling brukes i forebyggende hensikt i strid med lovverk

- Det fattes stadig flere vedtak om skadefelling før skade har skjedd – i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldlovens intensjon om vern av truede arter.
- Skadefelling uten dokumentert skade bryter også med vilkåret om «kvalifisert skade» og prinsippet om at uttak kun skal skje som siste utvei.

3. Internasjonal kritikk viser at norsk forvaltning ikke oppfylder sine forpliktelser

- Norge har fått kraftig kritikk fra Bernkonvensjonens stående komité i 2024 og 2025 for:
 - den trange ulvesonen og nulltoleranse utenfor sonen
 - lavt bestandsmål

Sekretariatet for rovviltneemnda i region 3

- lisensjakt på en kritisk truet art
- manglende satsning på ikke-dødelige tiltak
- Forvaltningen følger ikke sin todelte målsetting – kun beitenæringens og jaktinteressenes behov ivaretas.

4. Vedtaket truer bestandens overlevelse og bryter føre-var-prinsippet

- Kvoten på seks ulver i region 3, i tillegg til eksisterende lisens- og skadefelling, utgjør en samlet belastning som truer artens overlevelse.
- Føre-var-prinsippet er ikke hensyntatt, til tross for lav bestand, økende press og internasjonal kritikk.

5. Ikke-dødelige tiltak er tilstrekkelige og må brukes først

- Dødelige tiltak skal være siste utvei. Her er ikke-dødelige alternativer verken tilstrekkelig vurdert eller forsøkt.
- Når andre tiltak kan forebygge konflikter, oppfylles ikke lovkravet for skadefelling.

Ulv i hele Norge:

1. Pågående rettssak – uforsvarlig å iverksette ytterligere jakt

- Det pågår en rettssak om lovligheten av all ulvejakt i Norge. Å iverksette ny betinget skadefelling før dom foreligger kan føre til irreversible skader på en kritisk truet bestand.
- Det strider mot god forvaltningspraksis å gjennomføre inngripende tiltak mens rettsprosessen pågår. Vedtaket bør oppheves eller utsettes.

2. Brudd på Bernkonvensjonen

- Ulven har strengt vern etter Bernkonvensjonen:
 - art. 2: krav om vern og bevaring
 - art. 6: forbud mot skade og ødeleggelse
 - art. 9: unntak tillates kun under svært strenge vilkår
- Norges ulveforvaltning er allerede under kritikk. Ytterligere felling av opptil seks ulver i region 3 vil forsterke bruddene og anses som ulovlig.

3. Brudd på naturmangfoldloven

- § 5: Ulvens genetiske mangfold og bestand skal ivaretas. Bestanden er kritisk truet og preget av innavl; uttak av seks dyr utgjør en betydelig belastning.
- § 9 (føre-var): Stor usikkerhet om bestandens tilstand og effekten av uttak tilsier at arten skal gis fordel, ikke utsettes for risiko.
- §§ 8 og 10: Vedtaket bygger ikke på oppdatert kunnskap og vurderer ikke samlet belastning, inkludert tidligere uttak.
- § 18 bokstav b: Vilkår for skadefelling er ikke oppfylt:
 1. Det finnes andre tilfredsstillende løsninger.
 2. Uttaket kan skade bestandens overlevelse.
 3. Det er ikke påvist behov for å hindre alvorlig skade.
- Forebyggende tiltak som gjerder, vokterhunder, beiteendringer og tidlig sankning er ikke tilstrekkelig vurdert.
- Skader på sau i region 3 i 2025 (69 erstattede dyr) er moderate og begrunner ikke kvote på seks ulver.

4. Manglende geografisk og biologisk differensiering

- Region 3 ligger utenfor ulvesonen, og vedtaket innebærer felling av streifdyr uten tilstrekkelig genetisk vurdering.

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 3

- Dette bryter med rovviltforskriftens krav om differensiert forvaltning og prinsippet om at ulv først og fremst skal forvaltes innenfor ulvesonen.

5. Proporsjonalitet og samfunnsinteresser (NML § 14)

- Skade på beitedyr kan håndteres med mindre inngripende tiltak enn å felle en strengt beskyttet art.
- Beiteinteresser kan ikke veie tyngre enn internasjonale forpliktelser og bevaringen av en kritisk truet art.

Om nemndas vedtak

Rovviltnemnda i region 3 gjorde den 11. mars 2026 følgende vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i 2026-2027:

Rovviltnemnda i region 3 vedtar en kvote på 6 ulver for betinget skadefelling. Kvoten gjelder for perioden fra 1. juni 2026 til 15. februar 2027 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Kvoten gjelder for hele rovviltregion 3/ Oppland.

Vi stiller følgende vilkår:

- *Forvaltningsplanen for rovvilt i region 3 skal ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9.*
- *Så langt det er mulig, skal det gjennomføres forsøk på innsamling av prøve for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling.*
- *Felling eller forsøk på felling av ulv skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på telefon 970 29 840. Skytter har ansvaret for at meldingen kommer frem, også der dette videreformidles via andre (f.eks. fellingsleder). Utenom åpningstidene for Statsforvalterens vakttelefon, skal det sendes melding på SMS.*
- *Den som skadeskyter ulv skal uten opphold underrette Statsforvalteren på telefon 970 29 840 og nærmeste politimyndighet.*

Vedtaket er fattet etter § 7 og § 8 i rovviltforskriften, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Gjennom saksutredningen er nemnda forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om ulvens bestandsstatus- og utvikling. Nemnda viser til sekretariatets vurderinger om at et slik uttak ikke vil medføre for stor belastning på ulvebestanden, og at de rettslige vilkårene for å vedta en kvote for betinget skadefelling av ulv er oppfylt.

Sekretariatets kommentarer til klagernes anførsler

Sekretariatet har i saksframlegget for sak 4/26 lagt fram kunnskapsgrunnlag og faglige og juridiske sider ved saken. Disse vurderingene utgjør også begrunnelsen for rovviltnemndas vedtak.

Sekretariatet anbefalte i sin innstilling til nemnda en kvote for betinget skadefelling på 6 ulver, noe som ble enstemmig vedtatt i nemnda.

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltnemnda) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har kommet frem

Sekretariatet for roviltneemnda i region 3

opplysninger som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet. Hovedmomentene som anføres i klagen anses som vurdert og redegjort for i saksframlegget til sak 4/26.

Etter sekretariatets oppfatning har nemnda fått forelagt det nødvendige kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere om den vedtatte kvoten for betinget skadefelling truer bestandens overlevelse på sikt, og om de rettslige vilkårene for å fastsette kvote er oppfylt.

Klagerne har etter sekretariatets vurdering ikke pekt på nye forhold knyttet til bestandssituasjon eller hjemmelsgrunnlaget som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også forvaltningsloven § 17. Sekretariatet kan for øvrig ikke se at det i klagen er kommet fram nye momenter som tilsier at nemnda bør omgjøre sitt vedtak av 11.3.2026, sak 4/26.